

ACTA ERASMIANA II

Prace z myśli polityczno-prawnej
oraz prawa publicznego

Redaktorzy

Mirosław Sadowski
Piotr Szymaniec

Wrocław 2012

Prace z myśli polityczno-prawnej
oraz prawa publicznego

Acta Erasmiana II

Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych
Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego

Prace z myśli polityczno-prawnej oraz prawa publicznego

Redaktorzy

Mirosław Sadowski

Piotr Szymaniec

Wrocław 2012

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Acta Erasmiana

Tom 2: *Prace z myśli polityczno-prawnej oraz prawa publicznego*

Redakcja naukowa:

dr hab. Mirosław Sadowski

dr Piotr Szymaniec

Recenzja:

dr hab. Artur Ławniczak

Korekta:

Piotr Szymaniec

DTP:

Aleksandra Dudzińska

© Copyright by Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych WPAiE UW,
Koło Naukowe Doktryn Politycznych i Prawnych Wydziału Prawa & Authors
Wrocław 2012

ISBN 978-83-933222-1-3

Skład tomu sfinansowany został ze środków Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Spis treści

MIROSLAW SADOWSKI, PIOTR SZYMANIEC: Wstęp	7
MAREK MACIEJEWSKI: Krąg spiskowców z Krzyżowej (<i>Kreisauer Kreis</i>). Z dziejów opozycji antyhitlerowskiej w Trzeciej Rzeszy	9
PIOTR SZYMANIEC: Elementy liberalne w myśli Georga Wilhelma Friedricha Hegla	21
PIOTR WOJTYCZKA: Etos <i>Księcia Machiavellego</i>	35
JAKUB KAWA: Państwo, prawo i krytyka protekcyjizmu w twórczości Frédérica Bastiata	53
ŁUKASZ SZYMAŃSKI: Wolność wyznania w nauczaniu papieży XIX wieku: od <i>Quod aliquantum</i> po <i>Syllabus errorum</i>	71
ARTUR OGUREK, BARTOSZ OLSZEWSKI: Dzieje niemieckiej myśli prawa cywilnego do końca XIX w.	93
PAWEŁ FIKTUS: „Nowa Polska” w polskiej myśli kolonialnej do 1939 r.	107
JAN PIETRZAK: Myśl polityczna „grupy pułkowników”	125
TOMASZ CHŁOPECKI: Koncepcje elitaryzmu w myśli Walerego Sławka	139
ALEKSANDRA SPYCHALSKA: Rafał Lemkin – twórca pojęcia „ludobójstwo”	157
KAMIL BASICZ: Jacques Derrida – prawniczy punkt widzenia	173
MAŁGORZATA KANIA: Wpływ konfucjanizmu na kształtowanie się systemu prawa w Chinach	183
PRZEMYSŁAW JAROSZYŃSKI: Samookałeczenie oraz próba samobójcza jako przejawy autodestrukcyjnych zaburzeń psychicznych będących przeszkodą do święceń w Kodeksie prawa kanonicznego Jana Pawła II	195

PIOTR POTOCZNY: The principle of freedom of speech and the freedom of historical opinion in selected European Union countries	209
WÉRONIKA KUNDERA: Das Parlament der Republik Österreich	223
JUSTYNA WĘGRZYN, JAKUB RZUCIDŁO: Prawne aspekty ochrony anonimowości konsumenta w Internecie	245
PAULINA BIEŚ: Nadzór nad samorządem terytorialnym w Polsce i na Litwie	267
KLAUDYNA BIAŁAS-ZIELIŃSKA: Sprawozdanie z Konferencji Naukowej „Autonomia Śląska: szansa czy zagrożenie?”	279

Wstęp

Z wielką przyjemnością przedstawiamy Państwu drugi tom nowej serii wydawniczej Katedry Doktryn Politycznych i Prawnych oraz Koła Naukowego Doktryn Politycznych i Prawnych wrocławskiego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii – Acta Erasmania. Seria ta, której patronuje postać wielkiego renesansowego humanisty – Erasma z Rotterdamu, poświęcona jest przede wszystkim zaprezentowaniu dorobku naukowego doktorantów i młodych pracowników nauki z naszego Wydziału oraz z zaprzyjaźnionych ośrodków akademickich.

Niniejszy tom zawiera teksty z dwóch obszarów tematycznych – z zakresu myśli polityczno-prawnej oraz prawa publicznego. Prace w nim zamieszczone z jednej strony na wiele sposobów dotykają – w ujęciu historycznym lub współczesnym – kluczowych kwestii ideowych, takich jak wolność wyznania, ograniczeń omnipotencji państwa, pojęcie kolonializmu czy aksjologiczne podstawy praw człowieka, z drugiej zaś analizując konkretne instytucje prawne, odnoszą się do nie mniej ważkich zagadnień, a mianowicie instytucjonalizacji parlamentarizmu, wolności wypowiedzi historycznej, prawa do przydatności oraz granic samorządności lokalnej.

Publikację otwiera artykuł znawcy problematyki totalitaryzmu, profesora Marka Maciejewskiego, poświęcony opozycji antyhitlerowskiej w III Rzeszy, związanej z tzw. kręgiem z Krzyżowej. W następnym zamieszczonym tekście Piotr Szymaniec scharakteryzował liberalne w myśli Georga Wilhelma Friedricha Hegla. Z kolei Piotr Wojtyczka przedstawił rozważania na temat etosu Księcia Niccolò Machavellego. Przedmiotem zainteresowania Jakuba Kawy stała się doktryna polityczna i ekonomiczna Frédérিকা Bastiata. Tekst Łukasza Szymańskiego dotknął natomiast problemu wolności wyznania w nauczaniu głów Kościoła katolickiego

w XIX wieku. Artur Ogurek i Bartosz Olszewski prześledzili natomiast dzieje niemieckich koncepcji prawa cywilnego do końca XIX stulecia. Trzy dalsze prace dotyczą polskiej myśli politycznej okresu dwudziestolecia międzywojennego. Paweł Fiktus zajął się koncepcją „nowej Polski”, a więc utworzenia ośrodka polskości poza kontynentem eur opejskim. Jan Pietrzak zbadał zaś myśl polityczną „grupy pułkowników”, a niejako kontynuacją tego tematu jest praca Tomasza Chłopeckiego, podejmująca wątek elitaryzmu w koncepcjach Walerego Sławka. Aleksandra Spychalska poddała analizie myśl prawną Rafała Lemkina, twórcy pojęcia „ludobójstwo”. Z kolei Kamil Basicz przedstawił znaczenie dorobku Jacquesa Derridy z punktu widzenia filozofii prawa. Cykl prac z myśli politycznej i prawnej zamyka tekst Małgorzaty Kani, która przedmiotem swych dociekań uczyniła wpływ konfucjanizmu na kulturę prawną Chin.

Pierwszym w bloku prac prawniczych jest artykuł Przemysława Jarozyńskiego, poświęcony zagadnieniu pr zeskód do święceń kapłańskich w Kodeksie prawa kanonicznego Jana Pawła II. Piotr Potoczny tematem swoich rozważań obrał zaś kw estię wolności wypo wiedzy historycznej w wybranych państwach Unii Europejskiej. Weronika Kundera podjęła tematykę parlamentaryzmu w Austrii. Justyna Węgrzyn i Paweł Rzucidło zaprezentowali z kolei prawne aspekty ochrony anonimowości konsumenta w Internecie, w kontekście zwłaszcza prawa do pr ywatności. Paulina Bieś natomiast omówiła nadzór nad samorządem terytorialnym w Polsce i na Litwie. Całość tomu wieńczy sprawozdanie, autorstwa Klaudyny Białas-Zielińskiej, z konferencji naukowej poświęconej ważkiemu ostatnio zagadnieniu autonomii Śląska, która odbyła się na wrocławskim Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii w kwietniu 2012 r., a została zorganizowana przez Koło Naukowe i Katedrę Doktryn Politycznych i Prawnych Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Kończąc prezentację tomu, który w wersji elektronicznej oddajemy obecnie Czytelnikom, chcielibyśmy wyrazić w dziękność Dziekanowi Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. dr. hab. Włodzimierzowi Gromskiemu, za przekazanie środków finansowych, które pozwoliły pokryć koszty składu. Mamy nadzieję, że tom ten spotka się z przychylnym przyjęciem, co umożliwi kontynuowanie naszego zamierzenia wydawniczego.

Redaktorzy:
Mirosław Sadowski
Piotr Szymaniec